

บารมีธรรม ๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มันเป็นประเด็นใจ ตั้งแต่เช้านี้ ตอนเช้าบอกว่า เรื่องของของสงฆ์ใช้ไหม เรื่อง อิกากินพริกในวัด แล้วไปจี๋ถ่ายทิ้งไว้ในป่า แล้วมันไปเกิดอยู่ในป่า แล้วพอไปเกิดอยู่ใน ป่านี้ แล้วคนไปเก็บพริกกินที่ในป่านั้นมันจะคิดได้อย่างไร เพราะเป็นความไม่รู้ เพราะ เราไม่รู้ใช้ไหม บอกเราไม่รู้ไม่เห็นนี้ มันจะเป็นได้อย่างไร

เพราะความไม่รู้ไม่เห็นใจ เราถึงได้มาเกิดกันอยู่ที่นี่ไง ถ้าเรารู้เราเห็นจะเกิดใหม่ ละ เพราะเราไม่รู้ไม่เห็นนี้ มันถึงมาเกิดมาทุกข์อยู่ที่นี่ ก็เพราะความไม่รู้ไม่เห็นนี้แหละ ถ้า มันรู้มันเห็น เห็นไหม อวิชชาความไม่รู้นี้ ถ้ามันมีวิชาความจริง มันจะรู้นี้ มันจะเกิด อีกใหม่ละ เพราะความไม่รู้นี้ใจ

นี่ก็เหมือนกันบอกว่าต้นพริกนี้เราไม่รู้ไม่เห็นใจ เพราะมันเกิดในป่า เราก็เข้าใจว่า ความเข้าใจก็คือความเข้าใจผิด แต่โดยข้อเท็จจริง ต้นพริกนั้นโดยข้อเท็จจริงของมันนี้ เพราะอิกานี้มันกินมาจากในวัด แล้วมันไปซื้อออกมา อิกานี้ละ อิกาด่วนนั้นละใน พระไตรปิฎกนะ เหมือนกับว่าเอาของของสงฆ์ไป อิกานี้ ปากนรก อิกานี้ละมันจิกอยู่ข้าง หนึ่ง จิกอยู่ข้างหนึ่งอยู่บนปากนรกเลย

แล้วที่นี้พอมันไปจี๋นี้ พอมันเป็นเม็ดพริกขึ้นมา มันไปเกิดไปงอกขึ้นมาเราไม่รู้ เราไปกินเอา เราไปเก็บมากิน นี้คำว่ามันจะเป็นได้อย่างไร มันเปรียบได้อย่างนี้นะ มัน เปรียบได้เหมือนอย่างเช่นถ่านไฟแดงๆ กองอยู่ที่นี่ ถ่านไฟแดงๆ นี้ เราเป็นคนมีหูมีตา เรา เห็นถ่านไฟแดงๆ นี้ เราจะเอามือไปกำมันไหม เราก็ต้องใช้อย่างอื่นไปเชี่ยทิ้งหรือไปคิบ มันใช้ไหม เพราะมันเป็นถ่านไฟแดง เพราะเราเห็นว่ามันเป็นถ่านไฟแดง มันให้โทษกับเรา แต่ถ้าเป็นคนไม่รู้นี้ คนอย่างเด็กไม่เข้าใจเลยนี้ เจอไฟแดงๆ เด็กไม่รู้นี้มันกำทั้งมือเลย มันจะร้อนทันทีเลย

นี่เห็นใหม่ เพราะความไม่รู้มันเข้าไปจับนี่ มันยิ่งหนักกว่าคนรู้นี้ รู้แล้วผิดพลาดนะ รู้นี้ที่เราไม่รู้ใหม่ เราถึงแก้ไขเอาใจใหม่ แต่ถ้าเราไม่รู้เลยนี่ เราด้วยความไม่รู้เราไม่เข้าใจนี่ เราหิบบเต็มทีเลย เหมือนที่เราเป็นทุกข์กันอยู่นี้ เพราะคนที่ไม่เข้าใจ คนที่แบบว่ารู้เท่าไม่ถึงการณ์ เสียตัวตลอดเวลา แต่ถ้าคนรู้เท่าถึงการณ์ละ มันก็ต้องหาทางป้องกันหาทางป้องกัน หรือไม่ทำตามเขาให้เป็นอย่างนั้น

เราจะมาอ้างว่ารู้หรือไม่รู้ไม่ได้ เราจะมาอ้างว่าเพราะเราไม่รู้ เพราะมันเกิดอยู่ในป่า เราไม่รู้ ถ้าอย่างนั้นปีนี้ วิทยาศาสตร์เห็นใหม่คูสิ นี่พายุมา ฝนมา ฟ้ามา แดดมานี้ เราบอกเราปฏิเสธให้มันไม่มีได้ใหม่ แสงแดดนี้เราปฏิเสธว่ามันไม่ร้อนได้ใหม่ มันเป็นไปได้ เพราะแสงแดดมันต้องร้อนเป็นธรรมดาใจใหม่

ไอ้ข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้นไง นี่ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้น แต่เราปฏิเสธที่ตัวเราใจ เราปฏิเสธที่เราไม่รู้ใจ เราไม่รู้คิดได้อย่างไร แต่ตามข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้น แล้วเราไปทำอย่างนั้นเข้า มันองค์ประกอบของกฎหมาย ถ้าพูดถึงกฎหมายก็คิดหมด มันก็ต้องคิดเป็นธรรมดา แต่เราบอกว่าเราไม่รู้กฎหมาย แล้วเราทำไปด้วยความไม่รู้กฎหมายให้อภัยใหม่

ตามข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้น แต่นี่พอเราคิดอย่างนั้นปีนี้ เราพูดอย่างนี้ปีบนะ เราจะเข้าใจ มันเป็นข้อเท็จจริง แล้วเป็นสิ่งที่ว่ามันการดำรงชีวิตนี้ พวกเราจะเข้าใจว่าแล้วเราจะดำรงชีวิตกันอย่างไร ในเมื่อของมันอยู่ในป่านี้ เราไปเก็บมากิน มันยังเป็นกรรม เราจะดำรงชีวิตอย่างไร เรามาน้อยเนื้อต่ำใจกันตรงนี้ไง เพราะเรามีจุดนี้ใจใหม่ มีจุดว่าเราเป็นมนุษย์ แล้วสิ่งที่เราไม่รู้ที่เราไปทำอย่างนั้นปีนี้ มันก็เป็นให้โทษกับเรา

มันมาเสียใจกันตรงนี้ มันถึงบอกว่าสิ่งนั้นเอาเปรียบ สิ่งนั้นสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงนั้นมันบีบคั้นเรา แต่ความจริงไม่ใช่ มันเป็นข้อเท็จจริงอย่างนั้น แล้วเราเกิดมาในโลกนี้เราจะรู้ ถ้าเรามาศึกษาอย่างนี้ มันเป็นเวรเป็นกรรมไง นี่ผลของวิญญูะ

ผลของวิญญูะมันสำคัญมากนะ แล้วทำไมคนต้องไปเจอพริกต้นนั้นล่ะ ไอ้พริกต้นนั้นมันอยู่ในป่า แล้วเอ็งทำไมต้องเดินไปเจอมันล่ะ ทำไมเอ็งไม่ไปกินพริกในสวนล่ะ สวนเขาปลูกขึ้นมาทำไมเอ็งต้องไปเจอพริกต้นนั้นล่ะ มันไม่มีใครย้อนกลับมาตรงนี้ไง เราพูดบ่อยเห็นใหม่ บอกว่าพวกเราต้องถือศีล ๕ เราต้องไม่เบียดเบียนกัน ไอ้พวกวัยรุ่น

มันเพียงเลขนะ แล้วอย่างนี้แล้วเสื่อมันกินเนื้อ เสื่อทำอะไร เสื่อมันจะถือศีลได้อย่างไร เสื่อนี้

อ้าว..เสื่อในป่า สมัยโบราณใช้ไหมเสื่อมันก็ต้องหาอาหารมัน เราบอกว่ามึงต้องถามกลับสิว่าทำไมมันถึงเกิดเป็นเสื่อละ มึงต้องถามกลับว่า ทำไมมันถึงเกิดเป็นเสื่อ ทำไมถึงไม่ไปเกิดเป็นควาย ควายมันกินหญ้า ทำไมมันถึงเกิดเป็นเสื่อละ แต่พวกมันบอก อ้าว..ก็เป็นเสื่อแล้วนะ เป็นเสื่อแล้ว เสื่อก็ต้องไม่ผิดสิ เสื่อก็ต้องไม่ผิดศีลสิ เพราะเสื่อมันต้องกินอาหารนี้ เสื่อผิดศีลได้อย่างไร

นี่ไงพวกเราคิดเอาแต่ได้ คิดเอาแต่ได้ไง เราไม่ได้คิดถึงว่าผลบุญผลกรรมไง นี่ผลบุญผลกรรมนี้ สิ่งที่ทำมาเห็นไหม ทำมาตั้งแต่อดีตชาติ ทำสิ่งที่ไม่ดีมา เวลามันให้ผลมา เราไปเรียกร้องเอาอะไร สิ่งของมันให้มานี้ อย่างเกิดเป็นเสื่อ ทำไมถึงเกิดเป็นเสื่อ อย่างมนุษย์สมบัตินี้ นั่งอยู่ที่นี่ ถ้าไม่มีศีล ๕ มนุษย์สมบัตินะ ไม่มีศีล ๕ ศีลไม่ครบ วาสนาบารมีไม่มีนะ

โยมจะเถียงก็เถียงไป พูดไปนี่ต้องเถียงทุกคนละ นี่เป็นเรื่องธรรมดา เหริยภูมิสองด้าน พูดคำใด มีคนเชื่อ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เถียง ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ไอ้คนเชื่อครึ่งหนึ่งยังน้อยเลขนะ อย่างว่าแต่เชื่อทั้งร้อย พูดไปนี่คนฟัง ๒๕ เปอร์เซ็นต์ อืมใช่ อีก ๗๕ เปอร์เซ็นต์เถียงใจขาดเลย

เราจะบอกว่า ที่มานั่งกันอยู่ที่นี่ มนุษย์สมบัตินี้ แล้วในความสัตย์นี้ จิตที่มันเกิด มันเป็นใคร ในความสัตย์นี้ ในปลวก ในมด ในสัตว์น้ำสัตว์บก จิตหนึ่งเหมือนกันนะ นี่ถ้าเราคิดอย่างนี้ปั๊บนี้ มันจะเห็นย้อนกลับมามันจะเห็นเลยว่ามนุษย์สมบัติมีค่าทันทีเลย แต่ถ้าเราไม่คิดอย่างนั้น เราคิดว่าเราทุกข์เราทุกข์ใจ ไปเจอพรักคั้นนั่นก็มาบ่นไป แต่ถ้ามันไปเจอ ไปเป็นสัตว์โดนบีบคั้นมันจะขนาดไหน

จิตหนึ่งนะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยเกิดเป็นกระต่าย เคยเกิดเป็นกวาง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เกิดเล็กกว่านกแขกเต้า พระโพธิสัตว์ไม่เกิดอย่างนั้น อย่างพระนี่พระตีสระเห็นไหม ไปเกิดเป็นเส้นในจิวนั่นไง พระนี่ไปเกิดเป็นเส้น ทั่วๆ ที่สร้างปฏิบัติมามหาศาลเลขนะ ถ้าพูดถึงมีสติสัมปชัญญะนี้ ตายตอนนี้นั้นนะ ไปเกิดบนสวรรค์เป็นพรหมด้วยถ้าเข้าสมาธิได้ แต่เพราะว่าธรรมดาเรามันคุ้นเคยใช้ไหม

นี่ตรงก็ไปเจอญาติ ญาติก็ให้ผ้าฝ้ายเนื้อหยาบมา ก็มาแกะออกใช้ไหม ก็มาทอให้เป็นผ้าฝ้ายเนื้อละเอียด แล้วก็ตัดเย็บจีวร ทำกับมือใจ มันทักผูกพัน ทำกับมือเย็บเสร็จตัดเสร็จแล้วนะ พຽ່ງนี้เขานี้ยอมจะตากแล้ว พຽ່ງนี้จะเปลี่ยนจีวร จะถ่ายจีวร ใจ คินนั้นตาย ท้องร่วงตาย ด้วยความผูกพันนะ ไปเกิดเป็นเส้นในผ้าจีวรนั้นเลย

พอเกิดเป็นเส้นในผ้าจีวรนั้นปั๊บ ตามกรรมวินัย ตามกฎหมายพระนะ ของของสงฆ์นี้ ถ้าพระองค์นี้ตายแล้วนี้ให้แบ่งกันในสงฆ์ แต่ถ้าเป็นผู้อุปัฏฐาก อย่างเรานี้มีผู้อุปัฏฐากอยู่ ฉะนั้นถ้าเราตายปั๊บ บริหาร ๘ ของเรานี้จะตกสิทธิ์เป็นของผู้อุปัฏฐาก แต่ถ้าไม่มีใครอุปัฏฐากอยู่เราเป็นสงฆ์นี้ เวลาตายปั๊บนี้ บริหาร ๘ ของเราเป็นสิทธิ์เป็นกองกลาง แล้วให้แบ่งเอาในหมู่สงฆ์นั้น

ฉะนั้นพระตีสตายปั๊บนี้ สมบัติใ้อั้วพวกฝ้านี้พระจะมาแบ่งกัน ถ้ามาแบ่งกัน พระพุทธเจ้ามาเลยนะ พระพุทธเจ้านี้อนาคตังสญาณ รู้ว่ามาเกิดเป็นเส้น แล้วถ้าแบ่งกันนะ ถ้าแบ่งนี้ เส้นมันอยู่ในฝ้านั้นล่ะ ถือว่าเพราะมันยังผูกพันอยู่ มันจะคิดว่าพระนี่ แย่งฝ้ามัน มันจะผูกโกรธ มันจะเสียใจ แล้วถ้ามันตายไปมันจะตกนรก พระพุทธเจ้ามาห้ามเลย ฝ้านั้นอย่าเพิ่งแจกใครนะ ฝ้านี้ตามสิทธิ์ตามวินัยนี้ต้องแจก ถ้าต้องแจก จิตนี้มันจะไปไกลเลย พระพุทธเจ้าบอกอย่าเพิ่งแจกฝ้าฝ้านี้ ให้เก็บฝ้าฝ้านี้ไว้ก่อน รอให้ครบ ๗ วันก่อน อายุของเส้นมันอายุแค่ ๗ วัน พอพ้นจาก ๗ วัน เส้นมันตาย ตายจากเป็นเส้น เห็นไหม

จิตนี้พอตายจากเส้น จิตนี้ไปเกิดเป็นเทวดา แต่ถ้าพระพุทธเจ้าไม่ได้มาห้ามนะ เวลาเอาฝ้าไปแจก เพราะเราตาบอด เราตาบอดตาใส เรามีตาเนื้อ แต่เราไม่มีตาใน เราจะไม่รู้เรื่องอะไรของเรา ถ้าเราแจกปั๊บเส้นมันก็โกรธ แต่มันอยู่ในฝ้าเราไม่รู้ใจ ถ้าเราแจกแล้วนะ มันตายไปด้วยความผูกโกรธ ความโกรธมันเหมือนน้ำหนกมันจะลงต่ำ ความสุข ความพอใจมันจะเบาเหมือนปยุ่นุ่น มันจะขึ้นสู่ที่สูง

นี่พูดถึงเรื่องของการปฏิสนธิจิต นี่พอพระพุทธเจ้าบอกไม่ให้แจกก็พับไว้ก่อน พอพับไว้ก่อน ๗ วัน แล้วพอถึงเวลาแล้วนี้ ถึงเวลาครบ ๗ วันแล้วค่อยมาแจก พระพุทธเจ้าบอกแจกได้แล้ว พระตีสจะไปสวรรค์แล้ว นี่มนุษย์สมบัติใจ นี่มนุษย์สมบัติ เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อกันเรื่องของเรา แต่ข้อเท็จจริงเป็นแบบนี้ ผลของวิญญูะเป็นแบบนี้

ฉะนั้นสิ่งที่พูดนี้ เวลาพูดธรรมะนี้ ตอนเช้าเราก็คิดอยู่ ไอ้พริกต้นนี้ เพราะไอ้พริกต้นนี้ต้องมีคนค้ำแน่ๆ เลย ไอ้พริกต้นนี้ เพราะในวงการพระยังค้ำแน่เลย เวลาเราศึกษาธรรมวินัยกันนี้ พระด้วยกันนี้ อืม..มันเป็นไปได้อย่างไร คิดอย่างนี้ทุกคน เพราะเรา นี้กรณีนี้อ่านอยู่ด้วยกัน พระไตรปิฎกฉบับประชาชนก็มี บางทีนี่เราอยู่บางวัดนะ ถึงเวลานี้เขาจะอ่านพระไตรปิฎกกัน เวลาอ่านถึงข้อนี้ พระจะถามทันทีเลย มันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร จริงๆ มันไม่ควรเป็นอย่างนั้นนะ ก็จริงๆ เราไม่รู้ว่าจะพริกต้นนี้มันปลูกอยู่ที่ไหน แล้วเราไปเก็บมากินนี้มันจะผิดได้อย่างไร ทีนี้บังเอิญพริกต้นนี้มันเป็นอีกาคาบมา

นี่พระไตรปิฎกเป็นอย่างนั้นจริงๆ แต่ถ้าพูดถึงเป็นของสงฆ์ ถ้าเราเอาของสงฆ์ทำให้มันถูกต้องก็ได้ ของของสงฆ์นี้มันก็เหมือนของสาธารณะ ของสาธารณะนี้นะ ใช่ว่าจะเป็นสาธารณะเป็นประโยชน์ เป็นสาธารณะประโยชน์ ถ้าสาธารณะประโยชน์เขาไม่ใช้แล้วจะทำอย่างไรต่อไป มันมีขั้นตอน อย่างเช่นเห็นใหม่ ถวายสังฆทานนี้ของของสงฆ์ เวลาโยมถวายสังฆทานเห็นใหม่ พอถวายสังฆทานเสร็จนี้เป็นของสงฆ์ ใครเอาไปใช้ เป็นเปรตหมด ต้องอุปโลกน์ใช้ใหม่ ขึ้นนะโมเห็นใหม่ ยกเขกันเต ยกเข ของนี้เป็นของสาธารณะ เป็นของของสงฆ์

ทีนี้สงฆ์นี้ได้ต้อนรับมาด้วยความชอบธรรมแล้ว พอด้วยความชอบธรรมแล้วนี้ เราเอาของสงฆ์นี้ เราจะใช้ประโยชน์ร่วมกันใช้ใหม่ ก็แบ่ง สงฆ์ก็คือใคร สงฆ์ก็คือพระ ลัก ๔ องค์ขึ้นไป หรือสงฆ์ขึ้นไป ให้ใช้จ่ายตั้งแต่เถระ พระมา สามเณร คฤหัสถ์เห็นใหม่ แบ่งกันนะ มันมีอุปโลกน์ใจ ก็ของของสงฆ์ก็ทำถูกต้องได้ มันมีขั้นตอนของมันทำให้ถูกต้องไป

ทีนี้ถ้าทำให้ถูกต้อง มันก็ไม่มีโทษอะไรเลย เหมือนกฎหมายนี้ กฎหมายถ้าเราทำถูกต้อง กฎหมายนี้มันดีงามหมดละ แต่ทีนี้พอคิดแบบนี้ แล้วไอ้สิ่งที่ทางแก้นี้ มันมีผูกก็มี แก้ว มีผูกก็มีแก้ว เห็นใหม่คู่นี้ๆ เป็นของของสงฆ์เห็นใหม่ นี่ถวายสังฆทานแล้วทำอย่างไรกัน นี่ถ้าเรามาศึกษาธรรมวินัย มีคนมาถามเยอะมาก เวลาเขาไปวัดบ้านนี้ ถวายสังฆทานทั้งนั้นเลยละ ถวายเสร็จพระก็ฉัน ฉันเสร็จแล้วโยมก็ฉัน ฉันเสร็จแล้วพอนึกได้ก็มานั่งปวดหัวกันนะ หลวงพ่ออย่างนี้เป็นเปรตหรือเปล่า? หลวงพ่ออย่างนี้เป็นเปรตหรือเปล่า? คนมาถามเยอะมาก เพราะหัวหน้าไม่ได้ทำไป

อย่างของเราเห็นไหม ของเรานี้ พุดถึงถ้าถวายสังฆทานก็เป็นสังฆทาน ถ้าถวายสังฆทานก็ต้องอุปโลกน์ แต่ถ้าเวลาโยมถวายสังฆทาน สังฆทานด้วยความตั้งใจ ใจใหม่ สังฆทาน ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย ปฏิภาหก ผู้ให้ด้วยความบริสุทธิ์ ผู้รับด้วยความบริสุทธิ์ รับเสร็จแล้วไง แต่ไม่ได้กล่าวคำถวาย เหมือนกับกฎหมายนี้ ไม่ได้เซ็นสัญญา มันก็ไม่มีผลทางกฎหมาย ถ้าเซ็นสัญญา เซ็นสัญญาก็ต้องทำตามกฎหมาย

ฉะนั้นเราถึงรับ เห็นไหม เราไม่ให้มีพิธีกรรม ไม่ให้มี เราจะฝึกโยมให้เป็นผู้ใหญ่ ไม่ใช่โยมเป็นเด็กๆ โยมเป็นเด็กๆ นะ เอาของมาถวายวัดใจ นี้ไปถวายสังฆทาน ก็ยังหวงมันอยู่ ยังลังเลมันอยู่นะ ต้องกล่าวคำถวายก่อนนะ เพื่อตัดความหึงหวงใจ ต้องกล่าวคำถวายให้มันเต็มใจใจ แต่ความจริงนี้เราถือไปนี่ เจตนาที่บริสุทธิ์มาก เจตนาสำคัญที่สุด

ฉะนั้นย้อนกลับมา ย้อนกลับมามันเป็นอย่างนี้ มันเป็นเรื่องโลกกับธรรม เวลาเทศน์นี่นะ เวลาเทศน์กับวัยรุ่น เทศน์กับเด็กทั่วไปนี้ พื้นฐานนี้มันจะเป็นวิทยาศาสตร์ ต้องพุดให้มันชัดเจน อย่างเช่น เด็กๆ นี้พุดบ่อยมาก เราแนะเขาไว้เยอะมากเลย เด็กวัยรุ่นนี้ เวลามันพุดถึงนี้มันบอกว่า พระเวสสันดรนี่เอาเปรียบ พระเวสสันดรนี่สละลูกสละเมีย ทำไมพระเวสสันดรไม่สละตัวเอง เห็นไหมทุกคนบอกทำไมไม่สละตัวเอง ไปสละลูกสละเมีย ก็ถามกลับสิ มันไม่ขอกูนี่ มันขอลูกขอเมีย มันขอพระเวสสันดรหรือเปล่า พระเวสสันดรจะได้ไป มันไม่ขอ ก็มันขอลูกนี่

มันขอลูกขอเมียเพราะอะไรรู้ไหม มันขอลูกขอเมียเพราะว่าผู้ชายสุภาพบุรุษ เวลาเรารักเมียรักลูกนี้ หัวใจมันแทบขาด คนเรานะลูกเมียนี่เจ็บช้ำน้ำใจขนาดไหน พ่อมันนี่จะเอาชีวิตเข้าแลกเลย แต่ถ้ามันเอาลูกเอาเมียไว้บ้านนะ แล้วเอาพ่อมันไปทุกขไปยาก พ่อมันจะรับอาสาไปทันทีเลย แต่มันไม่สะเทือนหัวใจ โภชิตญานมันอยู่ที่หัวใจ เอาพ่อ พ่อไม่เอา เอาลูกเอาเมีย เอาลูกไปต่อหน้า แล้วตีลูกต่อหน้า ให้พ่อมันเจ็บช้ำน้ำใจ จนพระเวสสันดรนี้ชกพระจันทร์เลย ทนไม่ไหวนะ สุดท้ายสติมันมานะ ชกกินเลย เพราะเราต้องการโพชิตญาน

แม้แต่ลูกนี่เอาไป แล้วตีต่อหน้า คนที่รักลูกรักเมียเจ็บขนาดไหน แต่วัยรุ่นมันไม่ได้คิดใจ เห็นแก่ตัว คนนี้มันคิดแง่เดียว มันไม่คิดกลับ ถ้ามันคิดกลับนะ ดีเรารู้ว่าดี ลูกเรานะ มึงเอาลูกไปตีต่อหน้ากูได้อย่างไร แล้วกูนักรบนะ พระเวสสันดรนี่กษัตริย์นะ

เตรียมความพร้อมเป็นกษัตริย์ เป็นนักรบ ชูชกเป็นขอทาน ไม่มีวิชาการ ไม่มีอะไรเลย
อีกคนหนึ่งเป็นนักรบนี้ ชักดาบมาก็หัวขาด แต่ทนให้มันตี ทนให้มันตี มันเจ็บ มันเจ็บ

พระโพธิสัตว์ทุกพระองค์ ต้องลูกเมียต้องสละชาติสุดท้าย พระพุทธเจ้าทุกๆ
พระองค์ อยู่ในพระไตรปิฎกนะ มีอยู่องค์หนึ่งนี่ยกษ์มาขอ ขอเสร็จมันกินต่อหน้าเลย มัน
เอาลูกนี้เคี้ยวกินต่อหน้าเลย เพราะอย่างนี้นะถึงว่า ๘๐ ปี ๘๐,๐๐๐ ปี ถ้าใครเสียสละมาก
ใครได้สร้างบุญญาธิการมาก พระพุทธเจ้าองค์นั้นอายุยืน สร้างประโยชน์ได้มหาศาล
พระพุทธเจ้าของเราเนี่ย โคนขนาดนี้บอกเราอายุสั้น แค่ ๘๐ ปี ศาสนาเราอยู่อีก ๕,๐๐๐
ปี

นี่พระพุทธเจ้าจะได้มาแต่ละองค์นี้ มันลงทุนลงแรงขนาดนี้ แล้วเราเนี่ย ทำไม
ต้องเป็นชาวพุทธละ ชาวพุทธจะต้องมาบีบบังคับถูกละ กูจะเป็นอะไรก็ได้ นี่คิดกันเอาเอง
ไง โง่กว่ากูเลยนะ เราเกิดเป็นชาวพุทธ พระพุทธศาสนานี้สุดยอดมาก แต่เนี่ยว่า นี่เวลาคน
คิดนะ นี่เวลาเราคิดนี่เราคิดตรงข้ามกับโยมหมดเลย แล้วการแสดงออกหรือทำอะไรไปนี่
โยมก็บอกว่า โอ้โฮ..นักเลงโวย เฮ้ย..พระพุดอย่างนี้ได้อย่างไรวะ เลยคิดกันไปไง แต่
เวลาเราพุดออกมาเนี่ย มันพุดออกมาจากความรูสึกนี้ มันสะท้อนใจเราก่อนนะ มัน
สะท้อนใจเรามาก

เพราะมันสะท้อนใจเพราะว่า กว่าเราจะมีผู้ชี้หน้า เหมือนเรามีพ่อแม่เนี่ย คนเรา
ขาดพ่อขาดแม่นะ ว้าวแห้วมาก นี่ก็เหมือนกัน ไม่มีครูมีอาจารย์นี้ว้าวแห้วมาก ถ้ามีครูบา
อาจารย์ที่ดีเห็นใหม่ ครูบาอาจารย์จะพามา หลวงตาเห็นใหม่ หลวงปู่มันนี่ ครูบาอาจารย์
เราเนี่ย เคารพพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ด้วยหัวใจทั้งนั้นละ แต่เวลาโลกเขามองเห็น
ใหม่ เวลาพวกกรรมฐานไง เวลาเราพุดกรรมฐานนี้ พุดถึงการปฏิบัติเนี่ย นี่ยกพระพุทธเจ้า
ไว้บนศิรชะ แล้วเราปฏิบัติมันต้องเอาข้อเท็จจริงของเรา

เขามองกลับใจ มองว่าไม่เชื่อพุทธพจน์นะ แต่ไอ้พวกที่รักพ่อรักแม่นี่นะ มัน
ผลาญพ่อผลาญแม่มันไม่บอก ไอ้รักพ่อรักแม่นะ ขายพ่อแม่กินทั้งนั้นละ ไอ้ที่เชิดชูพ่อ
แม่นี่ อันนั้นสำคัญกว่า นี่พุดถึงเวลาโลกเขามอง มองถึงกรรมฐานไง ว่ากรรมฐานนี้
เหมือนกับพุดเหยียดหยาม ไม่ใช่ ! มันเหมือนกับว่า มันต้องวางก่อนปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ
นี่ ปริยัติมันต้องวางนะ

นี่เรายังมีอีก เดี่ยวเอาอันนี้ก่อน อันนี้พูดถึงพริกต้นนั้นนะ พูดถึงพริกต้นนั้นจบ พริกต้นนั้นจบไปก่อน เราจะเข้าใจไม่เข้าใจนี้ มันข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้น แล้วมันเป็นเวร เป็นกรรมของคน แล้วจะปฏิเสธอย่างไรก็ได้ เพราะอย่างนั้นคนเรามันต้องเหมือนกัน ที่เขาพูดกันอย่างนั้น เด็กพูดอย่างนั้น เพราะเด็กมันคิดกันเป็นวิทยาศาสตร์ไง เด็กมันเอา ตัวตนมันเป็นที่ตั้ง เด็กทุกคนนี้มันเอาความรู้สึกมันเป็นที่ตั้ง แล้วมันก็คิดเป็นที่ตั้ง โดย แอบอิงกับวิทยาศาสตร์ ว่าวิทยาศาสตร์จะเป็นอย่างนั้น

เดี่ยวนะ เอาเรื่องเปิดโลกธาตุใช้ไหม เปิดแดนสามโลกธาตุนี้มันเป็นบารมีของ พระพุทธเจ้าก่อน พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์นะ อย่างเช่นที่เราพูดเมื่อกี้ ถ้าพระพุทธเจ้า ท่านแต่ละพระองค์นี้ เวลาเป็นพระโพธิสัตว์นี่นะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย คำว่าอสงไขยคือนับไม่ได้ หนึ่งล้านหนึ่งล้านชาตินี้ โกฎิเลยละ ถ้าอย่างนั้นปีนี้ ๑๖ อสงไขยนี้มันจะกว้าง ฉะนั้นเวลาถ้าจะกว้างจะอำนาจวาสนา

นี่พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน จิตสะอาดบริสุทธิ์ เหมือนกัน แต่อำนาจวาสนาบารมีของคนไม่เท่ากัน คือว่าการสร้างมามาก เหมือนเงินนี้ เงินเหมือนกัน แต่จำนวนเงินมากกว่า มันต้องมีผลมากกว่า ที่นี้พระพุทธเจ้าบางพระองค์ นี้ โอ้โฮ.. อยู่ยาวมาก แล้วที่นี้บางที่นี้เป็นหลายสิบปีถึงลงอุโบสถหนหนึ่ง ของเรา ๑๕ วันหนหนึ่งนะ

ที่นี้พอถึงเวลาแล้ว พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ จะเปิดสามแดนโลกธาตุ ที่นี้ พระพุทธเจ้าเวลาไปเทศน์ มันเป็นบารมี มันเหมือนพระอรหันต์นี้ เหมือนกับพระอรหันต์บางองค์ที่ว่ามีอำนาจวาสนาบารมีเห็นใหม่ อย่างเช่นถ้าผู้ที่สร้างบุญมามาก เวลา บวช เขาเรียกบริวาร ๘ เป็นทิพย์ มันจะลอมมาเอง ลอมมาเองเลยนะบริวาร ๘ นี้มันจะ ลอมมาเลย แต่บางองค์หาแทบไม่ได้ เป็นพระอรหันต์เหมือนกันนะ

คำว่าพระอรหันต์เหมือนกับเอหิภิกขุไง เวลาฟังเทศน์พระพุทธเจ้าปู้บเป็นพระอรหันต์เลย แล้วขอบวช ถ้ามีสร้างบุญมามากนะ บริวาร ๘ มันจะลอมมาเลย แต่หนเดี่ยวนะ หนเดียว ครั้งที่สองไม่มี พอได้หนนั้นปู้บ หนที่สองต้องตัดเอาเอง แต่หนแรก นี้ที่เขา เรียกเป็นทิพย์เป็นทิพย์ที่มันลอมมา

ฉะนั้นเวลาที่เปิดสามแดนโลกธาตุนี้ เวลาพระพุทธเจ้าทุกพระองค์นี้ เวลาลงมา จากดาวดึงส์ ที่เขาจะตัดบาตรเทโวกันนี้ พระพุทธเจ้านี้ไปเทศน์พุทธมารดา แล้วลงมา

ท่านลงมาปีนี้ ที่นครราชคฤห์ นี่ประชาชนอย่างนี้ทุกๆ คนเลย มันจะเปิดนะ เปิดให้เห็น พระ ทั้งสวรรค์ เห็นทั้งโลกปัจจุบัน เห็นทั้งนรก เปิดให้เห็นเลย ! เปิดให้เห็นเลย ! แต่มี หนเดียว มันเหมือนกับวันมาฆะบูชานี้ วันมาฆะบูชาวันนี้ะ เวลาทุกๆ พระองค์นะ อย่าง พระพุทธเจ้าเรา ๑,๒๕๐ องค์ อย่างพระพุทธเจ้าแต่ละองค์ องค์ก่อนๆ นี่เป็น همینเลยนะ เป็น همینหมายถึงว่าพระพุทธเจ้าบวชให้เอง เหมือนลูกเรา เราบวชให้เองแล้วสำเร็จเป็น พระอรหันต์ นี่มาประชุมหนหนึ่ง เหมือนกับผลงานไง

ฉะนั้นเวลาเปิดโลกธาตุนี้ จะเห็นหมดเลย เพราะเราเชื่อ มันมีอยู่ในหนังสือหลวงปู่สิม กับหนังสือหลายองค์ บอกว่าตอนที่พระพุทธเจ้าเปิดโลกธาตุ ที่นครราชคฤห์นี้ หลวงปู่สิมกับหลวงปู่มั่นและหลวงตา เป็นคหบดีอยู่ในสมัยนั้น นี่หลวงปู่สิมพูดเอง แล้วหลวงปู่มั่นก็อยู่ที่นั่น แล้วอย่างเช่นหลวงตานี้ หลวงตาก็อยู่ที่นั่น ท่านว่าตอนนั้นเราก็เป็น คหบดีอยู่ที่นั่น

ฉะนั้นมันก็ ถ้าใครเห็นอย่างนั้นปีบ นี่สิ่งนี้มันเหมือนกับ นี่นะพูดถึงเปิดสามแดนโลกธาตุนี้ เวลาเปิดปีบนี้ พอใครเห็นพระพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากดาวดึงส์นี่ โอ้โฮ.. มัน เป็น เราคิดว่ามัน อย่างที่ว่าพันธุกรรมทางจิต เราชอบใช้คำว่าพันธุกรรมทางจิตมาก เพราะมันจะทำให้จิตใจนี้มันพัฒนาไซ้ไหม

ฉะนั้นถ้าใครเห็นภาวะแบบนี้ คนที่เห็นแบบนี้ ทุกคนอยากเป็นพระพุทธเจ้า หมดเลย มันเป็นการกระตุ้นใจ เหมือนกับเมล็ดพันธุ์นี้ มันเป็นการกระตุ้นว่าให้ทุกคนนี้ ปรารถนาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากเป็นอย่างนี้ไง เวลาเราไปเห็นสภาพอย่างนั้นพวกเราอยากเป็น พออยากเป็นปีบ..เราก็ตั่งปรารถนา พอเราก็ตั่งปรารถนาปีบ.. เราก็ตพยายามสร้างบุญกันเห็นไหม แต่ไปไม่รอดใจ ไปทิ้งทุกทีเลย มันไปไม่ไหว ทุกคน สร้างแรงปรารถนา

นี่ไงที่มันมีเหตุนี้ขึ้นมา ก็เพื่อ เหมือนกับพอกันเห็นสภาพแบบนี้แหละ โอ้โฮ.. พระพุทธเจ้ามีบุญญาขนาดนี้เชียวนะหรือ ทุกคนอยากเป็นพระพุทธเจ้านะ ก็ปรารถนาเลย เป็นพระพุทธเจ้า แล้วก็ต้องสร้างบุญกันไป สร้างบุญกันไป นี่เปิดสามแดนโลกธาตุ มันมีจริงๆ มันเป็นเรื่องจริงๆ อยู่ในปฐมสมโพธิก็มี อยู่ในประวัติพระพุทธเจ้าก็มี อยู่ในพระไตรปิฎกก็มี มีทั้งนั้นแหละ นี่เพียงแต่เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ถ้าเรา มันเป็นหนหนึ่ง มันเป็นกันหนหนึ่งของพระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์พระองค์

ทีนี้ย้อนกลับมาถึงที่ว่าเวลา หลวงตาท่านบอกท่านเปิดสามแดนโลกธาตุนี้ ท่านเปิดของท่าน ท่านเปิดของท่าน เราจะบอกว่า ถ้าเราเชื่อมั่นว่าหลวงตานี้เป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์นี่นะ กามภพ รูปภพนี้สามแดน กามภพ รูปภพนี้ มันปิดพระอรหันต์ไม่ได้หรอก แต่นี่เพียงแต่ว่า เวลาท่านเปิดของท่าน ท่านรู้ของท่าน แต่มีคนเห็นเยอะอยู่ เพราะมีพวกลูกศิษย์มาแล้วให้ฟังว่า วันที่ไปเปิดสามแดนโลกธาตุนี้ เห็นเทวดาเต็มไปหมดเลย มีคนเห็น

ทีนี้มีคนเห็น มันก็เหมือนกับเราเนี่ย เราใส่แว่น โยมไม่ได้ใส่ เราสายตาดีกว่า เราจะบอกว่ามันจะวัดค่ากันด้วยที่บุญกรรมของสายตาของคนทีเห็นไง มี ! มีคนเห็น มีคนเห็น แต่ส่วนใหญ่แล้วพวกเราตาเนื้อเห็นแต่คน ไม่เห็นเทวดา

ฉะนั้นจะบอกว่า การเปิดสามแดนโลกธาตุนี้ ถ้าพูดถึงจะเอาตามข้อเท็จจริงทั้งหมดนี้มันเป็นบารมีของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเปิดแต่ละองค์นี้ ประสาเราว่าเปิดโดยธรรมชาติเลย หนหนึ่ง ทุกๆ พระองค์ต้องเป็นอย่างนั้น มันเป็นงานของพระพุทธเจ้า แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราทำนี้ ทำเพื่อให้เป็นประโยชน์กับเรา เพื่อเป็นประโยชน์กับเรา เปิดสามแดนโลกธาตุ ทีนี้เปิดสามแดนโลกธาตุนี้เราจินตนาการนะ สวรรค์นี้เปิดให้เห็นเลย แล้วปัจจุบันนี้ แล้วเราเห็นนรกอเวจีเลย

หลวงตาพูดบ่อย คำว่าหลวงตาพูดบ่อยท่านบอกว่า ถ้าเปิดว่าเปิดนรกเปิดสวรรค์ให้พวกเราดูนี้ พวกเราจะไม่ทำความชั่วกันเลย เพราะมันเห็นว่ามันมีจริงๆ ใจ ตอนนี้มันไม่ค่อยทำ เพราะคิดว่ามันนรกเขาได้เผาทิ้งแล้ว มันเลยไม่ค่อยกลัวกันไง นรกนี่เขาจุดไฟเผาหมดแล้ว มันเลยไม่รกใจ แต่ถ้าเราเชื่อของเราเนะ เราเชื่อของเรา แล้วเราพยายามบังคับเรา เราจะไม่เสียหายนะ

เอาเรื่องรังนกก่อนเนาะ

ถาม : การสร้างบ้านรังนกนางแอ่น โดยพฤติกรรมของนกจะใช้น้ำลายสร้างรังแล้ววางไข่จนลูกโต แล้วจึงบินไป ก็จะทิ้งรังของมันไว้ แล้วเราไปเอารังนกไปขายบาปไหม

หลวงพ่ : โออย่างนี้เนะ ทุกอย่างนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว สัมมาอาชีวะ เราพูดบ่อย พูดถึงสัมมาอาชีวะนี้ เราจะพูดถึงสัมมาอาชีวะของโลกนี้ มันเป็นสัมมาอาชีวะที่หยาบๆ สัมมาอาชีวะในมรรคญาณ ในการประพฤติปฏิบัตินี้ สัมมาอาชีวะนี้ ความคิดนะ

เลี้ยงชีพขอบนี้ ความคิดนี้มันเป็นอาหารของใจนะ จิตนี้มันกินวิญญาณาหาร อารมณ์
 ความรู้สึกความคิดเรานี้มันเป็นอาหารของใจ ใจต้องเสวยความรู้สึกอยู่ตลอดเวลา ถ้าจิต
 มันสงบนะ แล้วมันออกวิปัสสนานี้ นั่นละ อาชีพนี้อาชีพที่จะทำให้เราพ้นจากทุกข์นี้ นี่
 วิญญาณาหารนี้อันนี้สำคัญมาก

ฉะนั้นพูดถึงว่า สิ่งที่ว่าเราไปเอารังนกมาขายจะบาปไหม สัมมาอาชีพะ อาชีพะเรา
 เลี้ยงชีพขอใบ้ไหม เราเลี้ยงชีพของเรา เราเลือกได้ไง ความเลี้ยงชีพเห็นไหม เราเลี้ยงชีพ
 นี้ เนี่ยพระพุทธเจ้าสอนไว้ ไม่ให้ขายเครื่องประหาร ไร่ไหม ไม่ให้ขายต่างๆ ไม่ให้ทำ
 อาชีพอย่างนั้น เพราะเขาซื้อไปแล้วนี้ เขาไปทำบาปต่อเนื่องกันไป ทีนี้พระพุทธเจ้าไม่ให้
 ทำ ในธรรมะพระพุทธเจ้าบอกไว้เป็นหลักเป็นกลางๆ ว่าไม่ควรทำ แต่พวกเราบางคน
 นี้จะเลือกอาชีพอะไร มันอยู่ที่เราเลือกไง

ฉะนั้นบอกว่ามันจะบาปไหม ถ้าเขาคิดคนนางแอนด์มันไปแล้ว คนนางแอนด์มันไป
 แล้วไร่ไหมนั่นอีกเรื่องหนึ่ง ถ้าพูดถึงสมมุติเป็นเรา เราไปประมูลเอารังนกนางแอนด์มา
 ขาย เราจะไม่นอนคนนางแอนด์ก่อนที่มันยังมีลูกอยู่ เราจะไปเอาต่อเมื่อมันไปแล้ว อย่างนี้
 เราคิดว่ามันก็น้อยหน่อย แต่บางคนต้องการมาก

เราได้ยินขนาดนี้ละ ได้ยินเขาพูดกันมาบอกว่า คนนี้ไปเก็บรังมันมากจนเกินไป
 แล้วพอเก็บรังมันมากจนเกินไป มันต้องพยายามทำรังใหม่ เพื่อจะวางไข่ มันพยายาม
 เอาน้ำลายป้ายจนเลือดออกจากลิ้นเลย เราฟังมาขนาดนี้ เพราะถ้าเราไม่ไปเอามันก่อน
 ไร่ไหม มันก็สร้างรังเดียว พอมันรังแรกไร่ไหม เขาจะเอารังแรกมาก่อนไง ให้มันสร้าง
 รังที่ ๒ ที่ ๓ ไง เพื่อมันจะวางไข่ มันก็พยายามทำของมันนะ พยายามทำของมัน จนลิ้นนี้
 เลือดทั้งนั้นเลย

เพราะคนต้องการ ถ้ามันเอารังแรก ถ้ามันไม่ทำมันก็ได้รังเดียว เพราะฤดูกาลหนึ่ง
 มันก็ได้รังหนึ่งไร่ไหม แต่ถ้าเราไปทำอย่างนั้นเราจะได้ ๒ รัง นี้ด้วยความโลภเห็นไหม
 ด้วยความโลภเอาเปรียบคนนางแอนด์ หลอกให้มันสร้างหลายๆ รัง นี้มันถึงอยู่ที่น้ำใจ
 อยู่ที่น้ำใจของคนว่าเราอาชีพอะไร เราทำอย่างไร

ทีนี้อย่างนี้ถ้าบาปไหมนี้ ถ้าเราทำอาชีพอื่นก็ได้ ถ้าจะบอกว่าบาปไม่บาปนี้ มันก็
 เหมือนที่เขาถามหลวงตานี่ หลวงตามาพูดที่โพธาราม เราจำแม่นจนปานนี้ ตอนนั้น
 ปลอดภัย สวรรค์ดี เขาเป็นอธิบดีกรมประมง แล้วเขามาถามหลวงตา บอกว่าสมัยนั้น

นะสมัยที่เขาเป็นที่ว่า การส่งออก GDP นี้ การส่งออกสัตว์น้ำนี่มันเป็นอันดับสองของประเทศ แล้วคิด ๕ นี้ การจับสัตว์น้ำ การฆ่าสัตว์น้ำมันเป็นบาป แล้วทีนี้เศรษฐกิจจะไปได้อย่างไร

ไปถามหลวงตานะ หลวงตาท่านตอบ ท่านตอบว่าเอาอย่างนี้ได้ไหม เอาปลอดประสพนี้ไปสร้างบ้านอยู่ในป่าช้า ปลอดประสพบอกไม่มีหรือ ไม่มีใครเขาสร้างบ้านในป่าช้าหรือ เขาสร้างบ้านอยู่ในเมืองกันนี่ ท่านก็พูดกลับใจ ถ้าไม่สร้างบ้านในป่าช้านี้ ความเจริญทางเศรษฐกิจนี้ มันเจริญบนซากศพของพวกสัตว์น้ำนี่ มันมีคุณประโยชน์แค่ไหน ถ้ามันเจริญโดยความถูกต้องดีงาม มันก็เจริญด้วยความมั่นคงแข็งแรง มันไปเจริญบนชีวิตของเขานี้ มันมีค่าแค่ไหน

นี่เวลาท่านตอบนะ ท่านตอบให้เห็นภาพชัดเจนเลย ทีนี้แล้วท่านก็ตอบซ้ำอีก บอกว่าใช่ เรื่องธุรกิจ เรื่องอาชีพนี้ มันอยู่ที่คนเลือกใช่ไหม ถ้าเขาจะทำ เขาก็ต้องยอมรับว่าเขาทำผิดศีล ๕ แต่นี่จะมาพูดอย่างนี้ บอกว่านี่มันเป็นประโยชน์กับประเทศชาติไหม ในการส่งออกนี้เป็นประโยชน์กับประเทศชาติใช่ไหม ถ้าบอกว่าพอไปถามหลวงตา หลวงตาบอกไม่ผิดศีล สัตว์ยกเว้น ยกเว้นเรื่องเศรษฐกิจ เราก็สบายนะสิ ในศาสนาพุทธ มันไม่เป็นอย่างนั้นไง

นี่เราเข้ามาเรื่องอาชีพ ท่านบอกว่าอยู่ที่คนเลือก ถ้าเขาจะเลือกทำอย่างนั้น เขาเศรษฐกิจก็เพื่อความมั่งคั่งของเขา เขาก็ต้องรับสิ่งที่เขาทำด้วย ใช่ไหม แล้วพูดถึงถ้าคนที่เขาทำนี้ เขาบอกว่าสิ่งนี้เป็นอาชีพ สิ่งนี้ไม่เป็นบาปเป็นกรรมของเขา นั่นเขาทำใจได้มันก็เรื่องของเขา นี่ไงนี่มันหลากหลายความคิดไง มันหลากหลายความคิด คนเรานี้มันอยู่ที่วุฒิภาวะว่าจะเลือกไง

นี่ไงเราบอกว่าอ่อนแอ จิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่อ่อนแอ จิตใจที่มันมีกำลังมากน้อยขนาดไหน มันจะทำชีวิตเราให้พ้นจากทุกข์ ให้พ้นจากบ่วงของกรรมได้อย่างไร วุฒิภาวะของใจ วุฒิภาวะของใจ เรามีสิทธิเลือกแล้ว แล้วเราจะทำอย่างไรต่อไป สิทธิของเรา ใช่ไหม นี่แล้วบอกจะบาปไหมนี่ เราก็บอกว่าอยู่ที่คนเลือก

ถามเรานะ เอารังนกไปขายบาปไหม ถ้าเขาจะเลือกอาชีพนี้ เขาก็ต้องรับไปด้วย ทั้งผลประโยชน์ของเขา ทั้งบาปบุญของเขา ถ้าใจเราสูง ใจเราคิดว่า ถ้าเรามีทางเลือกทาง

อื่น เราจะทำผลประโยชน์ทางอื่น เราจะประกอบอาชีพทางอื่น เราก็เลือกทางอื่นซะ ถ้ามันเป็นอย่างนั้นนะ

ถาม : ๑. ข้าพเจ้าอยากทราบเรื่องการปฏิบัติในชีวิตประจำวันทำอย่างไรคะ

๒. ข้าพเจ้านั่งสมาธิคิดปัญหาในการปฏิบัติคือลมหายใจ คือลมหายใจจะขาด จะรู้สึกเหมือนใจจะขาด จะสามารถแก้ไขปัญหาดังนี้ได้อย่างไรคะ

๓. มีอยู่ครั้งหนึ่งในการนั่งสมาธิ รู้สึกว่าตัวเองว่าตัวขยับไม่ได้ และพิจารณาแล้วทำมือบังคับไม่ได้ เป็นไปตามที่ใจต้องการแบบนี้ เป็นวิปัสสนาหรือยังเจ้าคะ

๔. มีข้อสงสัยว่าเมื่อจิตว่าง จะพิจารณาให้เห็นเป็นวิปัสสนาอย่างไรคะ

หลวงพ่อบอก : อ่านหมดเลยนะ

๑. ข้าพเจ้าอยากทราบเรื่องการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ตรงนี้สำคัญ ข้าพเจ้าอยากทราบเรื่องการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน หลวงปู่มั่นสอนแล้ว หลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์ หลวงปู่มั่นสอนไว้ในมุตโตทัย ว่าการดำรงชีวิตประจำวันนี้ การเหยียด การคู้ การดัด การขยับตัว การเคลื่อนไหว ต้องมีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา การมีสติสัมปชัญญะแบบวัดป่า แบบพระผู้ที่ปฏิบัติ พระผู้ที่ปฏิบัติเห็นไหม คุณพระนี่ นี่ตอนเช้าที่ว่าขยับเคลื่อนไหวนี้ การกินการอยู่มีสติสัมปชัญญะตลอด มีเป็นปัจจุบัน มีความเป็นจริงกับมัน

นี่คนที่ไม่เข้าใจเห็นไหม บอกว่าเราต้องมีสติประจำวันเห็นไหม เคลื่อนไหวนี้ เหมือนหุ่นยนต์เลยนะ อู้อู..สติมันพร้อมไปหมดเลย อู้อู..สติมากเลย เห็นไหม มันมีชีวิตประจำวันหรือเปล่า มันก้าวเดินนี่ อู้อู..มีสติรู้พร้อมรู้พร้อมนะ มันลิเกนี่

มีสติประจำวัน มีสติประจำวันของเรา นี่ เราฝึกแล้วมันจะเป็นเองนะ เราเคลื่อนไหวนี้เราจะตั้งสติตลอด ชีวิตประจำวันก็คือชีวิตปกตินี้แหละ แต่เรามีสติกับมัน มีสติอยู่กับชีวิตประจำวันของเรา ผิดถูกอย่างไรมันแก้ไขได้ พอมันผลอกก็เอาใหม่ ผลอกก็เอาใหม่ มันอยู่ที่จิตเรานี้ ถ้าจิตเรานี้มันมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจนะมันทำได้ แต่เพราะจิตเรานี้มันอ่อนแอเอง พอบอกว่าจะมีชีวิตประจำวันนะ แต่พอทำงานแล้วก็ผลอกไป พอทำงานก็อยากได้เงิน อยากรวย มันมันไปอยู่ที่รวย มันไม่อยู่ที่สติแล้ว

การดำรงชีวิตประจำวันนี้ การเหยียด การคู้ การเคลื่อนไหวนี้มีสติอยู่ นี่มันเป็นเรื่อง พระราชนิพนธ์ที่เคลื่อนไหวกันอยู่นี่ นี่ฝึกกันอยู่ตลอดเวลา ไม่ต้องไปสร้างภาพอีกภาพหนึ่ง ไม่ต้องไปสร้างอารมณ์อีกอารมณ์หนึ่ง ไม่ต้องสร้าง กิเลสแล้ว ก็ตอนกินนี่มันมีสติสัมปชัญญะไหมละ กินเสร็จแล้ว กินหนอ ก็มึงกินไปแล้วนี่ ลงกระเพาะไปแล้วนะ กินหนอ อารมณ์อีกอารมณ์หนึ่งนี่ มันไปสร้างขึ้นมาอีกอารมณ์หนึ่งเห็นไหม

นี่ชีวิตประจำวัน ตอนกินนั่นก็รู้ว่ากิน แล้วแหม..จะกินนะก็เคี้ยวกันนะ เคี้ยวเป็นวัฏฏ์เคี้ยวเอื้องนี้ กลัวมันจะไม่มีสติไง เคี้ยวแหม่ง ๕ ชั่วโมง ก็เคี้ยวแล้วก็กลืนไปก็จบแล้วชีวิตประจำวัน แล้วทำไปมันจะเป็นความเป็นจริง โอ้โฮ..เคี้ยวเป็นเคี้ยวเอื้องเลย กินข้าวมือหนึ่งนี่ยื่นจบ แล้วก็บอกว่าการปฏิบัติธรรม

ชีวิตประจำวันจริงๆ นะ หลวงปู่มั่นสอนอย่างนี้ การเหยียด การคู้นี้ อยู่กับมัน ไม่ต้องไปสร้าง ถ้าไปสร้างอารมณ์หนึ่งอีกขึ้นมา ธรรมะมันจะไปอยู่อารมณ์ตรงนั้นละ ธรรมะมันจะไปอยู่อารมณ์ที่สร้างนี้ แล้วจิตมันอยู่ไหน จิตที่มันพามึงเกิดมึงตายอยู่นี่ มันอยู่ไหน อารมณ์ที่สร้างมาใครเป็นคนสร้าง จิตมันสร้างอารมณ์หนึ่งขึ้นมา แล้วนิพพานไปอยู่ที่ธรรมดานี้ ธรรมดาธรรมชาตินี้มันอยู่นั้นนะ กองอยู่บนอากาศนั่นไง แต่หัวใจมันอยู่นรก หัวใจมันอยู่ในอเวจี แล้วธรรมะมันอยู่ไหน ธรรมะพุดมา ธรรมะพระพุทธเจ้าทั้งนั้น เอาธรรมะพระพุทธเจ้ามาพูด ตัวเองมึงรู้อะไรบ้าง ถ้ารู้มึงพูดอย่างนี้ออกมาได้ยังไง

นี่ชีวิตประจำวันนะ แน่นอน เมื่อก่อนพูดแล้วนะปรากฏการณ์นี้ ปรากฏการณ์ก็อันนี้ เพราะคำว่าปรากฏการณ์เห็นไหม นี่เห็นการเกิดดับของจิต เห็นการเกิดดับของจิต เรบอกว่าจะเอ็งมาถูกแล้วแหละปรากฏการณ์นี้ แต่เอ็งจะไม่ได้อะไรเลย เพราะเอ็งเห็นปรากฏการณ์ ปรากฏการณ์ของพระอาทิตย์ขึ้นพระอาทิตย์ตก อยู่นี่ทุกข์ฉิบหายเลย ความคิดเกิดดับ แล้วมึงรู้ห่าอะไร มึงต้องดูเขาไปเรื่อยๆ เพราะปรากฏการณ์ของธรรมชาติมันมันเป็นจักรวาล มันเป็นกาแล็กซี

ปรากฏการณ์ของจิตนี้ มันเกิดขึ้นมาจากภวาสวะ เกิดมาจากภพ เกิดมาจากจิตติจิต ความคิดมันไม่เกิดเองแบบบนฟ้าไม่ได้ ความคิดเกิดดับนี้ มันเป็นความคิดเกิดดับ มึงเพิ่งปฏิบัติไปเฉยๆ มึงตามเข้าไป มึงตามเข้าไป เคี้ยวมึงจะจับแกนของจักรวาลนั้นได้ มึงจะจับใจมึงได้ ถ้ามึงจับใจมึงได้นั้นคือสัมมาสมาธิ แล้วตัวสัมมาสมาธินั้นละมันจะออก

วิปัสสนา มึงทำไปแล้วมึงจะรู้ ถ้ามึงทำนะ ถ้ามึงไม่ทำนะ มึงมีแต่พุงคนะ มึงมีแต่เถียงนะ มึงก็แค่สวะอันหนึ่งเหมือนกัน

ผลของวิภูฏะ ชีวิตนี้คือสวะหนึ่ง ลอยมากับสวะ ชีวิตนี้มนุษย์นี้ ร่างของคนๆ หนึ่ง เหมือนกับเศษสวะอันหนึ่ง ลอยไปในน้ำ ! ลอยไปในน้ำ ! แล้วมันจะหมดอายุขัย มันไป ถ้ามึงทำของมึงแล้วมึงจะรู้จัก ถ้ามึงไม่ทำของมึง มึงจะเป็นสวะอันหนึ่ง

ถาม : ๒. เมื่อนั่งสมาธิไปแล้ว คิดปัญหาในการปฏิบัติคือลมหายใจ คือลมหายใจจะขาด และรู้สึกเหมือนใจจะขาด จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร

หลวงพ่ : ถ้าใจจะขาด เราตั้งสติปกติธรรมดา การที่หัวใจจะขาด เพราะเราตั้งใจเกินไป บางทีการตั้งใจการจงใจเป็นสิ่งที่ดี การตั้งใจการจงใจคือการตั้งสติ การตั้งใจการจงใจนี่เป็นการฝึกสติ แต่การฝึกสติ การจงใจเกินไป บางทีนี่มันก็ทำให้เกิดอาการอย่างนี้ ถ้าเกิดอาการอย่างนี้ เราก็พยายามตั้งสติ แล้วเราพยายามหายใจ กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออกโดยการเป็นปกติ แต่สติต้องตามมันไว้ซัดๆ นี่มันจะผ่อนคลายไปเอง

ความที่ใจจะขาดนี้ บางทีใจจะขาดนี้มัน การปฏิบัติ กินข้าวณะอาหารสำหรับหนึ่ง คนกินด้วยกันนี้ รสชาติสำหรับนั้นก็แตกต่างกันหลากหลายนัก แล้วแต่รสนิยม การกำหนดลมหายใจ ลมหายใจนี้เป็นกลาง แต่จิตของคนมันหลากหลาย จิตของคนแต่ละคนมีบาปมีกรรมมาแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนกำหนดลมหายใจแล้วสะดวกสบาย คนๆ เดียวกันบางคราวก็สบาย บางคราวก็ติดขัด บางคราวก็ขัดข้องในใจ

กรรมของคนก็เหมือนกัน กินอาหาร อาหารบางมื้อก็อร่อย บางมื้อก็ไม่ได้รสชาติ บางมื้อขัดข้องหมองใจ การปฏิบัติมันเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา วันๆ หนึ่งมีเช้า มีบ่าย มีเย็นเห็นไหม อากาศมันก็เปลี่ยนแปลง ดื่นเช้าขึ้นมาอากาศปลอดโปร่ง อากาศดีมาก กลางวันอากาศร้อนมาก ตอนเย็นอากาศก็กลับมาดีอีก การปฏิบัติมันจะมีอย่างนี้ ปฏิบัติไม่ใช่ที่เราเกิดมาแล้วจะมีแต่เช้าอย่างเดียว ไม่มีกลางวัน ไม่มี มีเช้า มีบ่าย มีเย็น การปฏิบัติมันก็มีการเปลี่ยนแปลง อนิจจังทั้งหมด

การเปลี่ยนแปลงการอนิจจังนี้เราก็ต้องตั้งสติ เราต้องรักษาของเรา อากาศเช้า ตอนเช้าอากาศดี การปฏิบัติดี เราก็อยู่กับมันดี ตอนแดดมันร้อน แดดมันร้อนใช่ไหม เราก็ต้องต่อสู้แดดร้อน เราควรจะทำอย่างไร เราควรจะทำอย่างไร ช่วงบ่ายเห็นไหม

ช่วงบ่ายอากาศก็ดี แต่อาหารในกระเพาะไม่มีเลย หิวมากเห็นใหม่ นี่สิ่งต่างๆ นี้ การปฏิบัติมันจะมีข้อโต้แย้ง มีทุกๆ อย่างเข้ามาขัดแย้งกับการปฏิบัติตลอดเวลา

ไม่เหมือนเด็กนี้ เด็กเห็นใหม่เวลาหิบบอะไรให้พ่อแม่ พ่อแม่ตบมือ โอ๊ย..เก่ง เก่ง นี่มันก็เก่งอยู่อย่างนั้นล่ะ แล้วมันเก่งแล้วมันได้อะไรล่ะ เพราะมันเป็นเด็กอยู่อย่างนั้นใช้ใหม่แต่ใจของเราปฏิบัติมันต้องเติบโตใช้ใหม่ มันต้องมีประสบการณ์ของมันใช้ใหม่ นี่มันต้องมีวิธีการรักษาเรื่องใจมันจะขาดนี้ ใจมันจะขาดตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ละ ไม่ใช่ทิ้งนะ เราตั้งสติแล้วคลุมหายใจไปเรื่อยๆ เดียวมันจะ เรื่องคำว่าจะขาดมันจะหายไปเพราะมันไม่ขาด

ไม่ขาดหรอก ใจไม่ขาด แต่ความรู้สึกมันเป็นอย่างนั้น ลมหายใจมันมีอยู่ ร่างกายมีอยู่ ปอดมีอยู่ ทุกอย่างมีอยู่พร้อม อะไรมันจะขาด ไม่มีอะไรขาดหรอก แต่ความรู้สึกมันจะขาด ทุกข์ใจใจ คุณคิดออกฝนตกนี้มันไปขาดอะไร มันก็อยู่ของมันนั้นล่ะ แต่ลมหายใจ ที่เรารู้สึกไปรู้ลมหายใจนี้มันจะขาด แต่ลมไม่ขาด ลมไม่ขาด แม้แต่กำหนดลมจนลมหายเลย ลมก็ไม่ขาด แต่ความรู้สึกมันสงบเข้ามา มันไม่รับรู้ของมันเข้ามา มันเป็นเอกเทศของมันเข้ามา

ฉะนั้นจะบอกว่าเหมือนหายใจจะขาด เวลาไม่รู้มันก็ไม่รู้ละ เวลามันรู้ละเดี๋ยวมันก็หลอกเราใหม่ พอใจจะขาด แก้อใจจะขาดหายนะ เดียวมันก็หลอกอีก เพราะในจิตเรามันมีกิเลสอยู่ มันจะต่อต้านการปฏิบัติตลอด ฉะนั้นตั้งสติไว้ กำหนดลมไว้ มันจะขาดมันจะอะไรนี่ก็คลุมให้ชัดๆ เดียวมันจะจางไปจางไป เหมือนรสเผ็ดนี้ รสเผ็ดในอาหารนี้ เราเติมน้ำตาล เติมรสตรงข้ามเข้าไป รสเผ็ดมันจะเจือจางไป

ใจจะขาดก็เหมือนกัน เราตั้งสติไว้ เดียวมันจะเจือจางไป เจือจางไป แล้วเจือจางไปเราตั้งสติไว้ สติทิ้งไม่ได้ สติกับลมหายใจทิ้งไม่ได้ สติกับลมหายใจนี้เป็นที่เกาะของจิต จิตมันเกาะไปเรื่อยๆ จนจิตมันปล่อยหมด แล้วมันว่างของตัวเอง

จิตมันเกาะเข้าไปก่อน จิตเกาะสิ่งนี้ เพราะจิตมันรับรู้ถึงถึงลมถึงต่างๆ ทิ้งไม่ได้ ถ้าใครทิ้งตกวางค์ ใครทิ้งหายไป มันจะแวบหายไปเลย แล้วจิตหายไป ลมก็ยังอยู่นะ นี้ใจจะขาด แล้วมันรู้สึกมันไปเกาะ เวลาถ้าเราทิ้งลมเลยนะ ลมก็หายไป ความรู้สึกของเราก็หายไป แล้วก็ปรากฏการณ์ไง เฮอะ ภูก็ไม่มี เฮอะ เฮอะ เฮอะ เฮอะก็ตกวางค์ไง เฮอะก็ไม่มีอะไรเลยไง

ธรรมะเป็นธรรมดา ธรรมะเป็นธรรมดา “ธรรมะไม่เป็นธรรมดา มันเป็นสันติภูฏิกโก รู้จำเพาะตน มันเป็นปัจเจกัตถ์ รู้ตรงหน้า รู้ซึ่งๆ หน้า รู้ขึ้นมาในหัวใจ ต้องรู้ ไม่มีธรรมดา”

ถาม : ๓. มีอยู่ครั้งหนึ่งในการนั่งสมาธิ รู้สึกว่าตัวขยับไม่ได้ จะพิจารณา มือและเท้า บังคับไม่ได้ ไม่เป็นไปตามที่ใจต้องการ แบบนี้เป็นวิปัสสนาหรือยังเจ้าคะ

หลวงพ่อก : ไม่เป็นอะไรเลย วิปัสสนาต้องจิตสงบนะ บังคับไม่ได้มันก็เหมือนกับจิตจะขาดนี้ อันนี้อาการเดียวกัน แต่มันเปลี่ยนรูปแบบ ขณะกำหนดลมแล้วใจมันจะขาดนี้ มันก็เหมือนกับบังคับตัวไม่ได้นี่ พอบังคับ คำว่าบังคับตัวไม่ได้ พอจิตมันกำหนดลมเข้าไป หรือพุทโธเข้าไปนี่ จิตมันไปสะดุดอยู่ พอจิตมันสะดุดอยู่นี้มันไม่ออกมารับรู้

ธรรมดานี้ นี่เวลาเราขยับมือขยับเท้านี้ ใครเป็นคนสั่งให้มือเท้านี้ขยับ ทางวิทยาศาสตร์บอกสมอง ธรรมะบอกใจ เพราะใจต้องสั่งสมอง สมองถึงสั่งร่างกาย แต่มันเร็วมาก สิ่งที่มีมือไม้ขยับนี้ นี่จิตมันสั่ง วิทยาศาสตร์บอกสมองสั่ง ทีนี้พอจิตมันไม่ทำงาน จิตมันได้กำหนดลมเข้าไปเห็นไหม นี่พอมันได้กำหนดบีบมือไม้มันก็ไม่ขยับ เพราะจิตมันไม่ทำงาน พอจิตมันไม่ทำงาน พอจิตมันสั่ง สมองก็สั่งต่อ มือไม้มันก็ขยับได้

เพราะจิตนี้เห็นไหม มันเหมือนกับใจจะขาดนี้ คือจิตมันไม่ทำงานพักหนึ่ง ไม่ใช่สมาธิไม่ใช่อะไรเลย แต่จิตไม่ทำงาน ไม่ทำงานเพราะอะไร ไม่ทำงานเพราะมันโดนกดทับไว้ โดนกดทับไว้เพราะคำบริกรรมว่ากำหนดลมนี้ พยายามทำจิตให้มันเป็นปกติ พอจิตเป็นปกติมันก็เป็นเรื่องธรรมดา ก็รับรู้เป็นธรรมดา เพราะมันมีขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ สมาธินี้มันมีหลากหลายมาก ตัวสมาธิเองนะ แต่ไม่ใช่สมาธิ นี่ไม่ใช่สมาธิ นี่เป็นการกดทับ การกดทับของกิเลส กิเลสมันต่อต้านในการปฏิบัติ มันต่อต้านนี้เวลาเราปฏิบัติสิ่งที่เราไม่ได้เพราะอะไร เพราะกิเลสมันขัดแย้ง มันต่อต้านเรา เราลงตรงนั้นไม่ได้

นี่การหาเงินหาทองลำบากมากนะ เพราะเรามีเงินมีทองเราใช้ประโยชน์ได้ การภาวนาทุกๆ วิธีการ ถ้าจิตไม่สงบ เรื่องการภาวนาไม่มี เรื่องจิตสงบ ถ้าจิตไม่สงบ ไม่มีตัวจิตมาพิจารณาเนะ เรื่องที่ภาวนาอยู่นี้ไม่มี ไม่มี เป็นการพุดคุยกันเฉยๆ เป็นทางวิชาการ

ไม่มีผล ผลไม่มี ผลจะมีต้องจิตสงบก่อน ต้องมีผู้รับรู้ ต้องมีผู้เปิดบัญชี มีผู้โอนเข้าโอนออกเงินนั้น ถ้าไม่มีบัญชี เงินโอนเข้าโอนออกไม่ได้

ฉะนั้นสิ่งที่มันเป็นอย่างนี้ พอมันอย่างนั้นปัจุบันนี้ เราตั้งสติไว้ ตั้งสติไว้ มันเป็นอันเดียวกับใจจะขาดนี้ แต่มันเปลี่ยนจากใจจะขาดมาเป็นขยับไม่ได้ เหมือนกันเลย ค่อยๆ ทำไป

ถาม : ๔. มีข้อสงสัยว่าเมื่อจิตว่างจะพิจารณาให้เป็นวิปัสสนาอย่างไรคะ

หลวงพ่อก : มีข้อสงสัยว่าเมื่อจิตว่าง มันไม่ว่างใจ มันถึงไม่รู้ว่าเป็นวิปัสสนาเป็นอย่างไร เพราะมันไม่ว่าง เพราะมันไม่ว่าง แล้วเราเข้าใจว่าว่าง พอเราเข้าใจว่าว่าง แล้วเราจะเอาใจมาพิจารณา มันเลยไม่มีใจเอาใจมาพิจารณาไง เพราะปฏิเสธสมาธิไง เพราะถ้าไปปฏิเสธสมาธิเสียก่อน เราไปปฏิเสธที่มูลฐานเสียก่อน เห็นไหมเราจะไม่ได้สิ่งใดเลย

แต่ถ้าเราไม่ปฏิเสธสิ่งใด เราย้อนไปตามความเป็นจริงนั้น ถ้าจิตมันว่าง ถ้าจิตมันว่าง คำว่าจิตว่างเราตีให้เป็นว่าสงบนะ นี่เขาเขียนว่าจิตว่าง ถ้าจิตมันสงบ เอ๊ะ มันจะมีเรารู้ เหมือนเรานั่งอยู่ที่นี่ เราเห็นทุกอย่างพร้อมหมดเลย สิ่งใดนี่ เขาเห็นนกบินผ่าน เห็นใบไม้ เห็นสิ่งต่างๆ นี่ เราจะรู้จะเห็นหมดเลย นกบินผ่านเราก็ต้องรู้ว่านก สิ่งใดบินผ่านเราก็ต้องรู้ว่าสิ่งนั้น

จิตถ้ามันสงบแล้วนี่มันออกสู่กาย รู้เวทนา รู้จิต รู้ธรรมนี้ มันออกมันเห็นนี่มันพิจารณาของมัน นี่คือวิปัสสนา แล้วจะพิจารณาได้อย่างไร ถ้ามันสงบจริง แต่ถ้ามันไม่สงบ มันคำว่าว่างเป็นมิจฉา คำว่าว่างๆ อยู่ที่นี่มันเป็นมิจฉา มิจฉาหมายถึงว่า อย่างที่ว่ามันเป็นมิจฉาเห็นไหม เหมือนจิตที่มันกดทับไว้ พอมันพิจารณาเห็นไหม

จิต ความคิด สัม เปลือกสัมผัส นี่ความคิดเป็นเปลือกสัมผัส แล้วเราไปดูที่ความคิด พอความคิดมันดับลง ตัวสัมผัสมันไม่รับรู้ไปสู่ตัวมันเองเลย มันก็ว่างๆ ว่างๆ แต่ไม่มีสติไม่มีความรู้เลย แต่ถ้าเราใช้พุทธโศ พุทธโศนี่ จนมันปกเปลือกสัมผัสหมด จนมันเป็นเนื้อสัมผัสหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธินี้ปกเปลือก ปกเปลือกคือขั้น ๕ คือความคิดปกติของมันคือความคิดที่เกิดดับ เกิดดับนี้

ความคิดเกิดดับ เห็นไหมที่เราบอกว่า สิ่งทีกินแล้วนี่ มันก็กินแล้ว ทำไมต้องสร้าง
 อารมณ์กิน สิ่งที่เราสร้างอารมณ์ เราดูนามจตุรูปนี้ ดูนามจตุรูปนี้มันเกิดจากจิตมันไม่ใช่จิต
 พอมันเกิดจากจิตนี้มันไปวางที่อาการ อาการที่ว่างแต่ตัวมันไม่ว่าง มันเลยตัดรากถอน
 โคนใจ มันเลยไม่มีจิตใจ มันไม่มีจิต ไม่มีผู้รับรู้ ไม่มีต้นบัญญัติใจ ไม่มีภพใจ

แต่ถ้ามันเป็นสมาธินะ มันสงบพุทโธ พุทโธ พุทโธ หรือว่าจะเป็นปัญญาอบรม
 สมาธิถึงตัวจิตนี้ ตัวจิตพอมันว่างนี้ เห็นไหม พอจิตสงบนี้ จิตตัวนี้มันจะออกรับรู้ ถ้าออก
 วิปัสสนาเกิดตรงนี้ใจ แต่ถ้ามันว่างนี่ มันไม่มีอะไรเลยใจ มันไม่มีอะไรเลย อ้าว..
 ความคิดนะ ดูนามรูปว่าง แล้วใครจะพิจารณาละ ใครจะพิจารณา แล้วเราพิจารณากัน
 อย่างไรละ ก็ธรรมะเป็นธรรมชาติใจ ธรรมะเป็นธรรมชาติ ก็รู้ว่าธรรมชาติก็จบใจ ก็
 ธรรมดา คือรู้ธรรมะ ก็ธรรมะก็ธรรมดา ธรรมดาก็เป็นธรรมชาตินี้ ธรรมชาติก็เป็นธรรม
 นี้ ก็เป็นธรรมนี้ใจ นี้ก็เป็นธรรมใจ ธรรมของใครวะ ธรรมของใคร

เราพูดมาตลอด ธรรมะเหนือธรรมชาติ เหนือความรู้ความเห็นทั้งหมด เพราะนี่
 มันยังไม่ได้เข้าวิปัสสนาเลย ยังไม่ทำอะไรกันเลยนี้ ธรรมะเป็นธรรมดาใจ ไปรู้ธรรมดาก็
 รู้ธรรมะใจ ก็ธรรมดาวิมุตตินี้ วิมุตติแล้วจบแล้ว ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้ทำอะไรเลยนะนี้ ทั้งๆ ที่
 ไม่เข้าพุทธศาสนาเลย ยังไม่ได้เข้าพุทธศาสนาเลย

นี่เรากำลังนี่ เราตอบคำถามนี้เพราะว่าหลักเกณฑ์ที่คำสอนที่เขาสอนกัน มันเป็น
 เราจับมันเป็นอย่างนี้มาใจ นี่ผลของมันเป็นอย่างนี้ ผลของมันถ้ากำหนดจิตทำอะไรกันนี้
 ทำไปแล้วมันจะเป็นอย่างนี้ เราถึงบอกผิด ที่เราบอกว่าผิดเพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมัน
 เป็นทางแตกแขนงไปคนละข้างเลยใจ ถ้าจิตไปแล้วมันจะเป็นอย่างนี้ เพราะเขาใช้คำว่า
 จุจิต แต่ความจริงมันไม่ใช่มันดูความคิด

แต่ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา นี่มันจะไปอีกอย่างหนึ่ง มันไป
 อีกอย่างหนึ่งหมายถึงว่า เวลาเรากำหนดทุกอย่างนี้ ผลของมันตอบเข้ามาคือสมาธิ ผล
 ของมันตอบเข้ามาคือตัวจิต มันยังมีตัวจิตอยู่ นี่บอกมีตัวจิตอยู่นี้เป็นสมณะ มันเป็นสมณะ
 แล้วมันจะไม่วิปัสสนา มันจะเสียเวลา มันจะเกิดนิमित มันจะว่าไปเรื่อยเปื่อยเลย

แต่ในวงการปฏิบัติเรานี้ ถ้ามันเกิดสิ่งใดขึ้นมาก็ต้องแก้ไขไปตามสิ่งนั้น เพราะ
 จริตนิสัยของคน กรรมของคน วิธีชีวิตของคน ทุกอย่างนี้มันหลากหลาย ไม่มีสิ่งใดเป็น
 สูตรสำเร็จ ไม่มี ฉะนั้นถึงต้องมีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ มันเหมือนทำวิทยานิพนธ์เลย มัน

ต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษา เวลาทำวิทยานิพนธ์ มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยแนะคอยบอก แล้วจะทำสิ่งนั้นไป

ในการปฏิบัติก็เหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกับสะกดจิตนะ มันเหมือนกับอุปาทาน หมู่ ต้องอย่างนั้นอย่างนั้น ไม่ใช่ มันเป็นตามข้อเท็จจริงของจิตนั้น แล้วจิตนั้นมันต้องเปิดเอง จิตนั้นต้องรู้อเอง จิตนั้นต้องแก้ไขเอง จิตนั้นต้องบริสุทธิ์เอง แต่มีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะอันนี้สำคัญมาก นี่พระป่าเรา หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านถึงรับพระไม่มาก รับพระน้อยๆ แล้วดูแลกัน รักษากัน ประคองกัน เอากันให้ได้ เอาเนื้อๆ แต่ถ้าเอาน้ำๆ แล้วไม่ได้เนื้อ ไม่ได้น้ำ ไม่ได้อะไรเลย

นี่พูดถึงอย่างนี้นะ เรายังมีของเราอีกเยอะ วันนี้ว่าจะพูดเรื่องกวางหลบเข้าไปอยู่ในโพลงไม้เห็นไหม หลบคนหลบพรานเข้าไปอยู่ในพุ่มไม้ แล้วมันก็กินใบไม้ นั่นซะเอง กินพุ่มไม้ นั่นซะเอง พรานนั้นก็จะเห็นตัวกวางนั้นใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน อ่างครูบาอาจารย์องค์นั้น อ่างครูบาอาจารย์องค์นี้ไง แล้วก็กินพุ่มไม้นั้น กินพุ่มไม้นี้ จนไม่เหลือพุ่มไม้ใดๆ เลย แล้วก็อ้ากันต่อไป นี่ตั้งใจจะพูดอย่างนี้ แต่เวลามันน้อยแล้วเนาะ เพราะเดี๋ยวเรามีฐะอีกแล้ว เดี่ยวพระจะมา เราจะต้องเทศน์อีกรอบหนึ่งเนาะ เอวัง